

prima instanță: N. Costin
instanța de apel: N. Traciuc, M. Anton, I. Cotruță

dosarul nr. 3ra-870/16

DECIZIE

06 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Oleg Sternioală
Maria Ghervas
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Eduard Varzar
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eduard Varzar
împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării
dreptului pretins și repararea prejudiciului moral
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, prin care a
fost respins apelul declarat de Eduard Varzar și menținută hotărârea Judecătoriei
Grigoropol din 26 februarie 2015, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 02 decembrie 2011, Elena Eni și Eduard Varzar au depus cerere de chemare
în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la obligarea emiterii
actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii au invocat că la 04 octombrie 2011, în temeiul
prevederilor art. 11 alin. (1) Cod funciar, au solicitat Consiliului municipal Chișinău
atribuirea familiei nou-formate, fără plată, cu eliberarea titlului de proprietate, a unui
sector de teren cu suprafața de 0,07 hectare din rezerva intravilanului or. Chișinău
pentru construcția casei de locuit. Însă până la depunerea prezentei cereri în judecată,
cererea din 04 octombrie 2011 nu a fost examinată și nici nu au fost informați despre
admiterea sau respingerea acesteia.

Suștin că cererea din 04 octombrie 2011, urma a fi examinată în ordinea
prevăzută de Legea cu privire la petiționare, însă contrar acestor prevederi, Consiliul
municipal Chișinău nu a examinat în ordinea și termenul legal cererea și nu au fost
informați despre rezultatele examinării.

Menționează că la 09 noiembrie 2011, au solicitat Consiliului municipal
Chișinău să examineze și să admită imediat cererea din 04 octombrie 2011, însă până

în prezent Consiliul municipal Chișinău nu a atribuit familiei sale nou-formate un sector de teren cu suprafața de 0,07 hectare din rezerva intravilanului pentru construcția casei de locuit.

Relevă că Consiliul municipal Chișinău, le-a cauzat un prejudiciu moral în legătură cu încălcarea dreptului legal de a le fi atribuit un sector de teren pentru construcția casei de locuit, pierderile de efort și a timpului lor la studierea actelor legislative ce reglementează raporturile juridice apărute, la întocmirea și depunerea cererii din 04 octombrie 2011 către Consiliul municipal Chișinău și a prezentei cereri de chemare în judecată, necesitatea de a se pregăti pentru participarea la ședințele de judecată întru soluționarea litigiului respectiv și pierderea timpului personal destinat odihnei pentru pregătirea de ședințele de judecată respective, pierderea timpului de muncă pentru participarea în cadrul ședințelor de judecată, astfel încât volumul de muncă curent de la serviciu urmează a fi executat în afara orelor de serviciu, adică din contul timpului de odihnă.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 4 alin. (1), art. 8 alin. (1), art. 12 alin. (1), art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19 iulie 1994, art. 3, 8, 19, 25 alin. (1) lit. b), (3) și (4) din Legea cu privire la contenciosul administrativ, art. 11 alin. (1) Cod funciar, art. 1404, 1422 și 1423 Cod civil, art. 7, 28 alin. (1) lit. b), 33 alin. (2), 85 alin. (1) lit. a), 166, 167, 277–278 CPC.

Solicită admiterea acțiunii recunoașterea ca drept ilegal refuzul Consiliului mun. Chișinău de a examina cererea cu privire la atribuirea terenului din 04 octombrie 2011 și de a atribui familiei acestora sector de teren cu suprafața de 07 hectare din rezerva intravilanului pentru construcția casei de locuit, obligarea Consiliului municipal Chișinău de a atribui fără plată, cu eliberarea titlului de proprietate, a unui sector de teren cu suprafața de 0,07 hectare din rezerva intravilanului pentru construcția casei de locuit, încasarea de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul lor a prejudiciului moral în sumă de 4000 lei pentru fiecare și a cheltuielilor de judecată.

La 15 ianuarie 2015, Eduard Varzar a depus cerere de modificare a pretențiilor împotriva Consiliului mun. Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării de către Consiliul mun. Chișinău a dreptului lui Eduard Varzar la situația din 04 octombrie 2011 de a-i fi atribuit familiei acestuia conform art. 11 Cod funciar, sector de teren cu suprafața de până la 0,07 hectare din rezerva intravilanului mun. Chișinău pentru construcția casei de locuit, încălcare exprimată prin refuzul examinării și admiterii cererii din 04 octombrie 2011 a lui Eduard Varzar cu privire la atribuirea terenului pentru construcția casei de locuit în ordinea art. 11 Cod funciar, a încasa de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul lui a prejudiciului moral în mărime de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată (f. d. 175-178 vol. I).

Prin hotărârea Judecătoriei Grigoropol din 26 februarie 2015 a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015 a fost respins apelul declarat de Eduard Varazar și menținută hotărârea primei instanțe.

La 18 aprilie 2016, Varzar Eduard a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei recurate cu remiterea pricinii spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că atât el, în calitate de reclamant și apelant, cât și Elena Eni, în calitate de intervenient accesoriu, nu au fost informați de către instanța de apel referitor la data și ora ședinței de judecată din 29 octombrie 2015, când a fost examinată pricina în ordine de apel.

Susține că pricina a fost judecată în ordine de apel în absența unor participanți la proces căruia nu li s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, iar acest fapt reprezintă, potrivit art. 432 alin. (1) și alin. (3) lit. b) CPC, o încălcare a normelor de drept procedural, ceea ce constituie temei de recurs.

Relatează că completul de judecată, format din judecătorii N. Traciuc, M. Anton și Iu. Cotruță au judecat cauza fără ca aceștia să aibă dreptul să participe la judecarea ei, în situația când el este adjunct interimar al procurorului Procuraturii Anticorupție, iar în privința tuturor celor 3 magistrați ce formau completul care judeca, Procuratura Anticorupție instrumenta la acel moment cauza penală nr. 2015970222 pentru comiterea infracțiunii prevăzute la art. 307, 332 Cod penal, aceștia urmau a se abține de la judecarea cauzei civile potrivit art. 52 alin. (1) CPC, fiind în prezența temeiului prevăzut de art. 50 alin. (1) lit. e) CPC.

Mai relatează că la soluționarea cauzei atât prima instanță, cât și cea de apel, au aplicat litigiului legislația locală și nu cea funciară, interpretându-le eronat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților, la 11 ianuarie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată (f. d. 115, vol. II), careva date despre recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 18 aprilie 2016 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului mun. Chișinău, Eduard Varzar a solicitat constatarea faptului încălcării de către Consiliul mun. Chișinău a dreptului său, la situația din 04 octombrie 2011, de a-i fi atribuit familiei sale, conform art. 11 Cod funciar, un sector de teren cu suprafața de până la 0,07 hectare

din rezerva intravilanului mun. Chișinău pentru construcția casei de locuit, încălcare exprimată prin refuzul examinării și admiterii cererii sale din 04 octombrie 2011 cu privire la atribuirea terenului pentru construcția casei de locuit în ordinea art. 11 Cod funciar, încasarea de la Consiliul mun. Chișinău în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, respingând-o integral.

Judecând apelul declarat de Eduard Varzar, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat, pe care l-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs constată însă că, ajungând la o astfel de concluzie instanțele nu au dat aprecierea cuvenită circumstanțelor cauzei și nu au verificat legalitatea actelor contestate în raport cu probele prezentate de către părți, aprecierea dată fiind în mod unilateral.

Astfel, este de principiu că, Eduard Varzar prin cererea de chemare în judecată pretinde la constatarea încălcării de către Consiliul municipal Chișinău a dreptului lui la situația din 04 octombrie 2011 de a-i fi atribuit familiei acestuia, conform art. 11 Cod funciar, sector de teren cu suprafața de până la 0,07 hectare din rezerva intravilanului mun. Chișinău pentru construcția casei de locuit, încălcare exprimată prin refuzul examinării și admiterii cererii din 04 octombrie 2011 a lui Eduard Varzar cu privire la atribuirea terenului pentru construcția casei de locuit în ordinea art. 11 Cod funciar, în acest sens invocând prevederile art. 4 alin. (1), art. 8 alin. (1), art. 12 alin. (1), art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare nr. 190-XIII din 19 iulie 1994, art. 3, 8, 19, 25 alin. (1) lit. b), (3) și (4) din Legea cu privire la contenciosul administrativ, art. 11 alin. (1) Cod funciar, art. 1404, 1422 și 1423 Cod civil, art. 7, 28 alin. (1) lit. b), 33 alin. (2), 85 alin. (1) lit. a), 166, 167, 277 – 278 CPC.

Ca consecință, având în susținere prevederile art. 240 alin. (3) CPC, instanța judecătorească urma să adopte hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Cu toate acestea, instanța de apel, într-un mod confuz, ca temei de respingere a apelului depus de Eduard Varzar, a reținut faptul că cererea modificată a ultimului din 15 ianuarie 2015 este neîntemeiată, deoarece reclamantul a avut dreptul să depună acțiunea în judecată conform Legii cu privire la petiționare, ceea ce nu a făcut, dar și-a întemeiat acțiunea doar pe prevederile Legii contenciosului administrativ, art. 1404, 1422 și 1423 Cod civil și normele CPC.

Or, este cert că și în cererea de modificare a pretențiilor din 15 ianuarie 2015 Eduard Varzari, indică la dispozițiile art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la petiționare, care prevede că petiționarii, care consideră că drepturile lor sunt lezate și nu sunt de acord cu deciziile organului sau persoanei oficiale, care au examinat petiția, au dreptul de a se adresa în instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei, dacă, conform legii, se adresează direct în instanță, sau de la data primirii răspunsului la cererea prealabilă, sau, în caz dacă în intervalul menționat nu au primit răspuns – din ziua când trebuiau să-l primească.

Respectiv, reclamantul Eduard Varzar, menționează că luând în considerație că litigiul apărut se soluționează în procedura contenciosului administrativ, prin prisma art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, prin cererea prealabilă la 09 noiembrie 2011 a solicitat Consiliului municipal Chișinău să examineze cererea sa din 04 octombrie 2011, la care nu a primit niciun răspuns (f. d. 175-176 vol. I).

În acest sens, în art. 16 alin. (4) din Legea cu privire la petiționare nr. 190 – XII din 19 iulie 1994, legiuitorul direct stipulează că instanța de contencios administrativ examinează cererea conform prevederilor Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Ca urmare, este evident că instanța de apel a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a intra în esența pretenției cu privire la refuzul Consiliului mun. Chișinău de a examina cererea din 04 octombrie 2011 cu privire la atribuirea terenului, prin urmare fără a da o apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu materialul probator și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Pe când, în conformitate cu art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

Astfel, reieșind din specificul acțiunii deduse judecării la caz și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor formulate, era indispensabil, alături de cele constatate, de a verifica cerințele formulate prin prisma pretențiilor formulate în prezentul litigiu în raport cu normele de drept invocate în acțiune de către Eduard Varzar.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Distinct de cele mai sus arătate, având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Eduard Varzar.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Eduard Varzar împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului pretins și repararea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Oleg Sternioală

Maria Ghervas

Ala Cobăneanu